УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
Бр.01-577/09.03.2023
Косовска Митровица

На основу члана 3. а у вези члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/25, 91/215, 113/217 *и др закони),* и члана 35. Посебног колективног уговора за високо образовање ((„*Сл. Рс*“ *бр* 86 и 93/2020) и члана 62. Статута Медицинског факулета декан доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Основне одредбе

Члан 1

Правилником о безбедности и здрављу на раду (даље: Правилник) уређују се права, обавезе и одговорности запослених и послодавца Медицинског факултета Универзитета у Приштини- Косовска Митровица у складу са одредбама Закона.

Члан 2

Послодавац је уписан у регистар Агенције за привредне регистре ради обављања следеће делатности:

– Шифра делатности: 080324

– Назив делатности: Образовна делатност.

Права, обавезе и одговорности послодавца

Члан 3

Послодавац је дужан да:

– организује послове безбедности и здравља на раду,

– одлуком у писаној форми одреди лице за безбедност и здравље на раду,

– запосленом кога одреди за обављање послова безбедности и здравља на раду обезбеди благовремено и континуирано усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду,

– спроведе поступак осигурања запослених од повреде на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом ради обезбеђивања накнаде штете,

– обезбеди служби медицине рада коју ангажује све потребне услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених,

– претходно упозна правно лице или предузетника, уколико исте ангажује ради обављања послова безбедности и здравља на раду, са ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика.

Члан 4

Послодавац има право и дужност да:

– при свакој промени процеса рада, увођењу нових технологија или нових средстава за рад изврши прилагођавање том процесу пре почетка рада,

– предузме мере и радње у циљу спречавања приступа саобраћајним средствима, возилима, као и физичким лицима у своје пословне просторије, односно у своју радну околину, а који немају основа или овлашћење да се у њима налазе,

– запосленој жени за време трудноће, запосленом млађем од 18 година живота, запосленом са смањеном радном способношћу обезбеди да, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду обавештени у писаној форми о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама за отклањање таквих ризика.

Члан 5

Послодавац је дужан да сарађује са органима инспекције рада и да у том циљу предузме следеће радње:

– да најмање осам дана пре почетка рада обавести надлежну инспекцију рада о почетку рада или почетку рада свог огранка или издвојеног места, као и о свакој промени технолошког поступка уколико се том променом мењају услови рада,

– да на захтев инспектора рада достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама из области безбедности и здравља на раду,

– да у циљу вршења инспекцијског надзора омогући инспектору рада неометан улазак у објекте и просторије у којима се обавља делатност у свако доба када има запослених на раду, да одреди најмање једног запосленог који ће инспектору рада пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и другу документацију потребну за вршење надзора, увид у доказе о стабилности објекта, увид у примењене мере безбедности и здравља на раду, на средствима рада и у радној околини, увид у средства и опрему за личну заштиту на раду и увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу опасних материја,

– да у року који одреди инспектор рада предузме наложене мере и отклони утврђене повреде закона, недостатке и неправилности,

– да у року од осам дана од дана истека рока за отклањање утврђене повреде закона, недостатка и неправилности актом у писаној форми обавести надлежну инспекцију рада о извршењу наложене обавезе.

Члан 6

Послодавац у току процеса рада има право и обавезу да:

– обустави процес рада и сваку другу активност запослених који представљају непосредну опасност по живот или здравље запослених,

– забрани рад и удаљи са радног места сваког запосленог који се налази под утицајем алкохола или опојних средстава,

– забрани пушење на радном месту и у другим просторијама послодавца у којим пушење није дозвољено,

– обустави од употребе средства или опрему за заштиту на раду запослених уколико утврди да су иста неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље на раду,

– упозна запосленог са опасностима и штетностима из области безбедности и здравља на раду, као и са мерама за њихово отклањање,

– обезбеди запосленом коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду у складу са својим актом о процени ризика на радном месту и у радној околини,

– предузме мере у циљу одржавања средстава за рад и средстава опреме за личну заштиту на раду у исправном стању,

– предузме мере за отклањање кварова или других недостатака који би могли да угрозе безбедност на раду,

– одреди запосленом обављање само оних послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду,

– да на употребу запосленима средства за рад, као и средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са њиховом наменом,

– забрани даљи рад запосленом који не испуњава здравствене услове за рад на пословима са повећаним ризиком, ако одбија да се подвргне прописаном периодичном лекарском прегледу, ако није оспособљен или додатно оспособљен за рад на радном месту са повећаним ризиком, ако се не придржава прописаних упутстава, обавештења или ознака, ако ненаменски користи средства и опрему за заштиту на раду и ако одбија да поступи по упутству за безбедан и здрав рад,

– упозори свако лице које се по било ком основу налази у радној околини послодавца на опасна места или на штетности по здравље, као и на мере безбедности које мора да примени и да га усмери на зоне које су безбедне за његово кретање,

– видно обележи и истакне ознаке за безбедност и здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима на радном месту, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање и отклањање ризика,

– обезбеди да приступ радном месту у радној околини на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом радном месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду,

– у случају када запосленима прети непосредна опасност по живот и здравље, због хитности инструкције и упутства и инструкције даје у усменој форми.

Посебне мере безбедности на раду при коришћењу опреме за рад

Члан 7

Површине по којима се запослени крећу потребно је да буду тако изведене и одржаване да не постоји опасност од клизања или падова. Све проливене течности треба одмах посути, очистити и избрисати.

Незаштићена места у радном простору у ком може доћи до падова морају бити ограђена и заштићена.

Приликом руковања средствима рада треба употребљавати само исправна оруђа за рад или алат и то само у оне сврхе за које су исти намењен. Средства за рад се не смеју носити у џеповима радног одела, већ у одговарајућим кутијама. Свако средство или оруђе за рад мора имати предвиђено место на које се одлаже.

Приликом стављања алата на предвиђено место, оштри делови морају бити окренути према унутра.

За одређени посао треба одабрати предвиђено средство рада, односно алат. Предмет на коме се ради не сме се држати у рукама, већ мора бити учвршћен на радном столу.

Оспособљавање запослених

Члан 8

У складу са одредбама Закона, послодавац је дужан да упозна све запослене са условима рада и опасностима везаним за послове, односно радно место и да спроведе оспособљавање запослених за безбедан рад, како пре распоређивања на радно место тако и у току рада.

Члан 9

Пре распоређивања на његово радно место, послодавац је дужан да упозна запосленог са:

1. начином рада код послодавца уопште, а посебно са организацијом посла и безбедним начином рада.
   Таква организација рада подразумева:

   – долазак на радно место,

   – кретање на радном месту и у радној околини,

   – начин и поступак обављања радних активности;

2. општим и посебним прописима, мерама и упутствима из области безбедности и здрављу на раду, као и обавези да се при раду морају придржавати истих, са последицама које могу да наступе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду;
3. личним и колективним заштитним средствима, опремом и уређајима за безбедност на раду, које је запослени дужан да користи на радном месту, са начином њихове употребе и наменским коришћењем;
4. правима и дужностима у области безбедности и здравља на раду и са осталим мерама које могу да буду од значаја за безбедан и здрав рад.

Члан 10

Послодавац је дужан да врши стално оспособљавање и употпуњавање знања запослених из области безбедности и здравља на раду и у току рада, а нарочито приликом:

– измене начина рада који са собом носи потенцијалне опасности на раду,

– увођења новог средства за рад,

– реконструкције или адаптације радног простора,

– промене организације или услова рада,

– премештаја запосленог на друго радно место.

Члан 11

Оспособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду састоји се из теоријског и практичног дела.

Оспособљавање се врши за све категорије запослених на свим радним местима.

Члан 12

Теоријско оспособљавање запослених за безбедан рад врши се путем предавања или коришћењем писаног материјала.

Теоријско оспособљавање, у зависности од послова (радних места) и извора опасности, обухвата нарочито:

– основе безбедности и здравља на раду и разлоге због којих се она спроводи,

– нормативно уређивање безбедности и здравља на раду,

– права запослених и њихове обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду и начин остваривања тих права као и последице у случају евентуалног кршења прописа из безбедности на раду,

– начин пружања самопомоћи и основе пружања прве помоћи у случају хаварије и других појава које могу угрозити већи број запослених.

Члан 13

Провера теоријске оспособљености обавља се по извршеном оспособљавању запослених које се врши путем попуњавања тестова у писаној форми. Тест сачињава послодавац или предавач.

Доказ о извршеној провери знања је попуњени записник, тест, као и потпис запосленог, лица за безбедност и здравље на раду и послодавца у прописаној евиденцији о запосленима оспособљеним за безбедан рад (образац 6).

Члан 14

Практично оспособљавање запослених врши се у радно време на њиховом радном месту.

Оспособљавање обавља најискуснији запослени или сам послодавац и састоји се од показивања практичног знања запосленом на конкретном радном месту на ком ће запослени радити.

Практично оспособљавање запослених се састоји од:

– упознавања запослених са условима за безбедан рад на конкретном радном месту,

– упознавања са правилним начином коришћења опреме за рад, уређаја и инсталација и алата,

– упознавања са потенцијалним врстама опасности и штетности који су присутни на радном месту,

– упознавања са начином употребе личних заштитних средстава и колективне заштите, безбедним кретањем на раду и употребом техничких помагала.

Доказ о извршеном практичном оспособљавању представља записник са потписима запосленог, лица за безбедност и здравље на раду и послодавца у прописаној евиденцији о запосленима оспособљеним за безбедан рад (образац 6).

Члан 15

Запослени који према оцени испитивача не покаже довољну оспособљеност, мора се и даље подвргавати оспособљавању.

Ако и након поновљеног поступка оспособљавања не покаже задовољавајућу оспособљеност, запослени не може да се распореди на радно место за које је оспособљаван.

Вршење процене ризика на радном месту

Члан 16

Под проценом ризика на радном месту и у радној околини подразумева се систематско утврђивање, евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, начина спречавања, отклањања или смањења ризика.

Радно место са повећаним ризиком јесте радно место које је као такво – утврђено актом о процени ризика и на коме и поред примењених мера у складу са Законом и подзаконским актима и даље постоје неповољни услови и опасности који могу да угрозе безбедност и здравље запослених.

Акт о процени ризика јесте писани акт који у себи садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда или оштећења здравља на радном месту и у радној околини, као и мере за њихово отклањање и смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Члан 17

Послодавац доноси акт о процени ризика у писаној форми, за сва радна места и у радној околини, а на основу Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини.

Процена ризика обухвата:

– Опште податке о послодавцу,

– Опис технолошког и радног процеса, опис средстава за рад, њихово груписање и опис средстава и опреме за личну заштиту на раду

– Снимање организације рада,

– Препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини,

– Процењивање ризика у односу на опасности и штетности,

– Утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика,

– Закључак.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада приступа се измени акта о процени ризика.

Члан 18

Актом о процени ризика, а на основу оцене службе медицине рада, одређују се посебни здравствени услови које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту и у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Организовање послова безбедности и здравља на раду

Члан 19

Послодавац је дужан да актом у писаној форми одреди лице за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Лице које је одређено за обављање послова безбедности и здравља на раду треба да обавља следеће радње:

– да учествује у припреми акта о процени ризика,

– да учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада,

– да врши контролу и да даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду,

– да организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине,

– да организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад,

– да предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком,

– да свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду,

– да прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање,

– да припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад,

– да припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену,

– да сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду,

– да води евиденцију у области безбедности и здравља на раду,

– да забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог.

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да у писменој форми извести послодавца о забрани рада из алинеје 13. става 1. овог члана.

Члан 20

Послодавац је дужан да омогући лицу за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са Законом, подзаконским актима и Правилником,

као и да му омогући приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно послодавцу и не може трпети штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом. Оно је дужно да се континуирано усавршава и употпуњава своје знање из области безбедности и здравља на раду.

Члан 21

За обављање послова заштите здравља запослених на раду, послодавац ангажује службу медицине рада.

Служба медицине рада дужна је да обавља послове у складу са Законом и подзаконским актима.

Пружање прве помоћи

Члан 22

За пружање прве помоћи, радници се оспособљавају на курсевима прве помоћи које организује служба медицине рада.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени непосредни руководиоци запослених и 2% од укупног броја радника.

На курсу прве помоћи запослени се оспособљавају да у случају повреде на раду или наглог обољевања лица на раду, могу ефикасно, брзо и на правилан начин да пруже потребну прву ромоћ.

Члан 23

У случају колективне несреће, елементарне непогоде, пожара или експлозије, послодавац је дужан да организује и обезбеди евакуацију и спасавање запослених.

Евакуација и спасавање запослених организује се преко лица оспособљених за њихову евакуацију и спасавање.

Члан 23

Повређеном и нагло оболелом раднику на раду обезбеђује се брзо пружање прве помоћи на лицу места, а у складу са савременим методама пружања прве помоћи.

Упоредо са пружањем прве помоћи повређеном и нагло оболелом раднику, ако је то потребно, обавештава се служба медицине рада или се позива служба хитне помоћи.

Члан 24

Послодавац је дужан да обезбеди ормарић за прву ромоћ који се мора налазити на видном и приступачном месту. У ормарићу мора да се налази потребан санитетски материјал за пружање свих врста прве помоћи (преломи, опекотине, убоди, посекотине итд).

Ормарић се стално мора одржавати у уредном стању. Забрањено је у такав ормарић стављати материјал и предмете који се не сматрају санитетским материјалом.

Ормарић за прву ромоћ мора бити закључан и увек доступан лицу које је оспособљено и одређено за пружање прве помоћи у својој радној смени.

Ормарић за прву ромоћ мора бити у белој боји, са знаком црвеног крста, а на њему обавезно морају да буду истакнути:

– адреса и број телефона најближе здравствене установе и

– имена запослених оспособљених и одређених за пружање прве помоћи.

Средства и опрема за личну заштиту

Члан 25

Послодавац је дужан да због испуњења примене превентивних мера заштите од опасности или штетности, као и због отклањања или смањења ризика од настанка повреде на раду или оштећења здравља запослених изда па употребу средстава и опрему за личну заштиту на раду, у складу са Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду *(„Сл. гласник РС“,* бр. 23/2009, 123/2012, 102/2015, 101/2018, 130/2021) и Актом о процени ризика.

Послодавац је такође дужан да врши сталну контролу примене коришћења средства и опреме за личну заштиту на раду. Ову контролу, осим послодавца, дужни су да спроводе и лице одређено за обављање послова безбедности и здравље на раду, као и непосредни руководилац запослених.

Члан 26

Послодавац запосленима може дати на употребу средства и опрему за личну заштиту на раду само ако је иста израђена у складу са прописима о безбедности производа, као и уколико одговара постојећим условима на радном месту и у радној околини. Таква средства и опрема мора да буде наменски израђена за отклањање или смањење ризика на радном месту и не смеју повећавати постојеће или производити нове ризике за безбедност и здравље на раду. Иста мора да одговара специфичним ергономским захтевима на радном месту и здравственом стању запосленог и да буде тако израђена да их запослени могу правилно и на једноставан начин користити и после подешавања, поправке или дораде.

Лична заштитна одећа, као заштита од хладноће припадају запосленима само у случају ако је стална температура на радном месту испод границе дозвољене радне температуре или ако се процес рада обавља на отвореном.

Средства и опрему личне заштите, запослени одржавају сами у складу са својим знањем, док је за сложеније радње потребне за њихово одржавање задужен послодавац.

Посебна заштита жена, омладине и инвалида

Члан 27

Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље и здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност екстремним температурама и вибрацијама.

Послодавац може да изврши прерасподелу радног времена запосленој жени за време трудноће и запосленом родитељу са дететом млађим од три године живота или дететом са тежим степеном психофизичке ометености – само уз писану сагласност запосленог.

Члан 28

Запослени млађи од 18 година живота не може да ради:

– на пословима на којима се обавља нарочито тежак физички рад, рад под земљом, под водом или на великој висини,

– на пословима који укључују излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације,

– на пословима који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности.

Запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради на пословима из става 1. алинеје 1. и 2. овог члана Правилника само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Члан 29

Пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно, нити дужем од осам часова дневно.

Забрањује се прековремени рад и прерасподела радног времена запосленог који је млађи од 18 година живота.

Члан 30

Запосленом инвалиду рада послодавац је дужан да обезбеди обављање послова према преосталој радној способности.

Запосленом код кога је, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима – послодавац је дужан да обезбеди обављање другог одговарајућег посла.

Евиденције из области безбедности и здравља на раду

Члан 31

Послодавац је дужан да води и чува евиденције у складу са Правилником о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду („*Сл. гласник РС*“, *бр.*62/2007, 102/2015).

Облик ових евиденција, њихов обим и начин вођења детаљније је утврђен одредбама наведеног Правилника о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду.

Права и обавезе запослених

Члан 32

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду. Такво упознавање врши се на пословима или на радном месту на које је запослени распоређен. Запослени такође има право и обавезу да буде оспособљен за њихово обављање.

Запослени има право:

– да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,

– да контролише своје здравље према ризицима радног места у складу са прописима о здравственој заштити,

– да, уколико ради на радном месту са повећаним ризиком, обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком само на основу извештаја службе медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 33

Запослени има право да одбије да ради:

– ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде,

– ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком,

– ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио,

– ако би, према оцени службе медицине рада, рад дужи од пуног радног времена могао да погорша његово здравствено стање,

– ако на средству за рад на којем ради нису примењене прописане мере за безбедност и здравља на раду.

У наведеним случајевима, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера, које по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по овом захтеву у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у описаним случајевима, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 34

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину. У таквом случају, запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 35

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље, као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, затим средства и опрему за личну заштиту на раду, као и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице.

Рге напуштања свог радног места, запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању које не угрожава друге запослене.

Члан 36

Запослени је дужан да у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или о другој појави која би могла да угрози његову безбедност и здравље на радном месту или безбедност и здравље других запослених.

Ако послодавац после и поред примљеног обавештења не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, запослени може поднети захтев надлежној инспекцији рада, о чему треба да обавести лице за безбедност и здравље на раду.

Запослени има обавезу да сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту запосленог.

Члан 37

Лице које има здравствене недостатке или болује од болести које се тешко могу или се уопште не могу утврдити лекарским прегледом, а ти недостаци могу угрозити његов живот или здравље на радном месту или живот и здравље других запослених – дужан је те недостатке, односно болести пријави послодавцу пре свог ступања на рад.

Ако запослени не поступи по наведеној обавези, а недостаци или болести су такве природе да могу проузроковати сметње у раду, запослени се може распоредити на друго одговарајуће радно место.

Члан 38

Запослени под утицајем алкохола и других средстава зависности не сме започети, односно наставити рад.

На захтев послодавца, запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Оваква провера врши се тако што се запослени упућује у надлежну медицинску установу по поступку утврђеном прописима о безбедности саобраћаја.

Проверу запосленог да ли је под утицајем средства зависности врши лекар специјалиста.

Упућивање у медицинску установу врши послодавац.

Ако запослени одбије да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности, на захтев послодавца односно овлашћеног руководиоца, мора се одмах удаљити са свог радног места.

Преглед и испитивања опреме за рад, радне средине и електричних инсталација и инсталација флуида

Члан 39

Прегледе и испитивања опреме за рад врши се на начин и у роковима утврђеним упутством произвођача, техничким прописима и стандардима.

Ако упутством произвођача, техничким прописима и стандардима нису предвиђени други рокови, опрема за рад из претходног става прегледа се и испитује:

– пре прве употребе,

– после реконструкције или хаварије,

– ако је прописана опрема за рад премештена са једног на друго место рада,

– ако се преглед и испитивање прописане опреме за рад или услови радне околине врше у складу са правилником о поступку прегледа и испитивања опреме за рад и испитивања услова радне околине.

За обављање прописаних прегледа и испитивања послодавац је дужан да ангажује правно лице са лиценцом, које је обавезно да изда стручни налаз по извршеном прегледу и испитивању.

Члан 40

Редовни прегледи конструкција и објеката колективне заштите, помоћних конструкција, опреме за рад, инсталације и алата морају се вршити свакодневно, недељно, месечно и годишње, односно према упутствима произвођача.

Овакве прегледе врше стручна лица која су задужена од стране послодавца, а по потреби и овлашћене радионице.

Члан 41

Прегледима и испитивањима конструкција и објеката колективне заштите, помоћних конструкција, опреме за рад, инсталација и других средстава рада, проверава се њихова исправност са становишта безбедности на раду, а нарочито:

– да ли конструкција и објекти колективне заштите и помоћне конструкције поседују техничку документацију и предвиђене мере за безбедан рад и да ли се спроводе предвиђене мере,

– да ли на опреми за рад, уређај за укључивање и њихово искључивање из погона, сигнални уређај и уређај за управљање поуздано делују да ли су снабдевени заштитним направама од опасности које настају од његових покретних делова,

– да ли су на објектима конструкција колективне заштите и помоћних конструкција као опреме за рад настале промене услед којих би могле настати опасности за запослене који су запослени па градилишту и рукују опремом за рад,

– да ли је на опреми за рад спроведена заштита од додира његових делова под напоном (уземљење и сл.),

– да ли на опреми за рад постоје исправне одговарајуће мерне, регулационе и сигурносне направе и уређаји,

– да ли су на опреми за рад уграђене одговарајуће направе за смањење буке и вибрације и сл.

Члан 42

Сав ручни алат који се налази у употреби код послодавца прегледаће се и то:

– свакодневно од стране запосленог који рукује алатом,

– најмање једном месечно од стране непосредног руководиоца,

Ручни алат на електрични погон мора се прегледати најмање једанпут у шест месеци од стране стручног лица.

Члан 43

Ако се приликом прегледа опреме за рад, уређаја, инсталација или алата утврди било какав недостатак, лице које је тај недостатак утврдило, дужно је да одмах о томе обавести непосредног руководиоца који је дужан да одмах по сазнању предузме мере ради отклањања недостатка путем ангажовања службе или лица ангажованих за одржавање средстава за рад.

Члан 44

За сваку опрему за рад, уређај, електроинсталацију, инсталацију флуида послодавац је дужан да устроји књигу евиденције у којој ће бити уписане све промене и интервенције на истим.

Члан 45

Испитивање радне околине (микроклима, хемијске и физичке штетности и осветљеност) вршиће се и складу са важећим прописима.

Обавезе према инспекцији рада

Члан 46

Послодавац је дужан да преко лица за безбедност и здравље на раду, одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

Члан 47

Послодавац је дужан да ради вршења надзора омогући инспектору рада:

– улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду,

– одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружити потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију,

– увид у пројекте са доказом о утврђеним прорачунима стабилности носећих делова и конструкција у целини за објекте колективне заштите или помоћних конструкција,

– увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу опасних материја,

– увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и уредност градилишта,

– увид у средства и опрему за личну заштиту на раду.

Члан 48

Послодавац је дужан да у року који одреди инспектор рада предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

Послодавац је дужан да у року од осам дана од дана истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности обавести актом у писаној форми надлежну инспекцију рада о извршењу наложене обавезе.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 49

Послодавац се обавезује да ће у случају изненадне опасности по запослене а које нису могле бити предвиђене овим Правилником а тичу се ситуације код погоршања безбедносне ситуације на територији Аутономне Покрајине Косова и Метохија хитно предузети мере ради отклањања и ублажавања опасности по живот и здравље запослених.

Члан 50

За сва питања која нису уређена Правилником непосредно ће се примењивати одредбе Закона и других прописа, којима су утврђена права, обавезе и одговорности послодавца и запослених из области безбедности и здравља на раду.

Измене и допуне Правилника вршиће се по указаној потреби или измени прописа, а на начин и по поступку за његово доношење.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли послодавца.

ПОСЛОДАВАЦ

Декан

Проф.др Татјана Новаковић